

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

ВЪРХОВЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ
НА СЪЮЗА ПО ВЪПРОСИТЕ
НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И
ПОЛИТИКАТА НА СИГУРНОСТ

Страсбург, 12.3.2019 г.
JOIN(2019) 5 final

**СЪВМЕСТНО СЪОБЩЕНИЕ ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪВЕТ И СЪВЕТА**

„ЕС—Китай — стратегически перспективи“

I. Въведение

Европейският съюз (ЕС) и Китай са обвързани с трайни отношения. Те са две от трите най-големи икономики и търговски сили в света. В момента Китай е вторият по големина търговски партньор на ЕС след САЩ, а ЕС е най-големият търговски партньор на Китай¹. И двете страни са ангажирани във всеобхватно стратегическо партньорство, както е посочено в **Стратегическата програма за сътрудничество между ЕС и Китай до 2020 г.**²

Въпреки това в Европа нараства усещането, че балансът между предизвикателствата, които Китай поставя, и възможностите, които предлага, е изместен. През последното десетилетие икономическата мощ и политическото влияние на Китай нараснаха до безпрецедентни мащаби и с голяма бързина, с което отразиха амбициите на страната да се превърне във водеща световна сила.

На Китай повече не може да се гледа като на развиваща се държава. Той е основен участник на световната сцена и водеща технологична сила. Нарастващото му присъствие в целия свят, включително в Европа, следва да бъде съпътствано от поемането на по-големи отговорности за поддържането на основания на правила международен ред, както и от по-голяма реципрочност, недискриминация и откритост на системата му. Официално обявените амбиции на Китай за реформа следва да се превърнат в конкретни политики или действия, съответстващи на неговата роля и отговорност.

Стратегията относно Китай от 2016 г.³ продължава да бъде крайъгълният камък на ангажираността на ЕС, предоставяйки основата за постигането на резултати в това политиката на ЕС да продължи да се измества към един по-реалистичен, по-категоричен и многоаспектен подход⁴. С това ще се гарантира, че отношенията с този стратегически партньор са поставени на справедлива, балансирана и взаимно изгодна основа.

В различни области на политиката Китай е едновременно партньор в сътрудничеството, с който ЕС има тясно съгласувани цели, партньор в преговорите, с който ЕС трябва да намери баланс на интересите, икономически конкурент в преследването на технологично лидерство и системен съперник, който прокарва алтернативни модели на управление. Това изисква общоевропейски гъвкав и прагматичен подход, позволяващ принципно отстояване на интереси и ценности. Средствата и начините на ангажираността на ЕС с Китай следва също така да се разграничават в зависимост от разглежданите въпроси и политики. ЕС следва да

¹ През 2017 г. ЕС беше най-големият търговски партньор на Китай с дял от 13 % от вноса на стоки в Китай (217 милиарда евро) и дял от 16 % от износа на стоки от Китай (332 милиарда евро). През същата година Китай беше с дял от 11 % от износа на стоки към държави извън ЕС (198 милиарда евро), а по отношение на вноса на стоки от държави извън ЕС Китай е най-големият партньор с дял от 20 % (375 милиарда евро).

² [Стратегическа програма за сътрудничество между ЕС и Китай до 2020 г.](#), 2013 г.

³ Съвместното съобщение до Европейския парламент и Съвета „Елементи за нова стратегия на ЕС относно Китай“ (JOIN(2016) 30, 22.6.2016 г.) и Заклученията на Съвета относно стратегията на ЕС за Китай от 18 юли 2016 г.

⁴ ЕС продължава да се придържа към политиката си за „единен Китай“. ЕС потвърждава своя ангажимент да продължи да развива своите отношения с Тайван и да подкрепя споделените ценности, които са в основата на неговата система на управление, съгласно посоченото в стратегията на ЕС относно Китай от 2016 г.

използва връзките между различни области и сектори на политиката, за да има упражнява по-голямо давление при преследването на своите цели.

Подходът на ЕС следва да е съобразен с три цели:

- Въз основа на ясно определени интереси и принципи, ЕС следва да задълбочи ангажимента си към Китай с цел насърчаване на общите интереси на световно равнище.
- ЕС трябва да настоява за постигането на по-балансиран и реципрочни условия, които да уреждат икономическите отношения.
- Накрая, за да запази своето благополучие, ценности и социален модел в дългосрочен план, има области, в които ЕС от своя страна трябва да се приспособи към променящата се икономическа действителност и да укрепи собствените си вътрешни политики и промишлена база.

Намирането на правилния баланс на подходите на политиката представлява политическо решение, изискващо вниманието на Европейския съвет.

Нито ЕС, нито неговите държави членки могат да постигнат ефективно своите цели спрямо Китай без наличието на **пълно единство**. При сътрудничеството с Китай **всички държави членки, поотделно и по линия на подрегионалните рамки за сътрудничество**, като например формата „16+1“⁵, носят отговорност за гарантирането на спазването на законодателството, правилата и политиките на ЕС.

В настоящото съвместно съобщение се прави оценка на многобройните измерения на нашите отношения и свързаните с тях възможности и предизвикателства, и **се определят 10 конкретни мерки** за обсъждане и одобрение от Европейския съвет.

II. Сътрудничество с Китай в полза на постигането на ефективен многостранен подход и на борбата с изменението на климата

ЕС е ангажиран да си взаимодейства с Китай с цел **спазване на основания на правила международен ред**. Китай изрази своята ангажираност за справедлив и равнопоставен модел на световно управление. Същевременно ангажиментът на Китай в полза на многостранен подход е понякога избирателен и основан на различно разбиране на основания на правила международен ред. Китай често отправя основателно искане за реформиране на световното управление, за да имат бързо развиващите се икономики по-голямо участие и да им се предоставят повече правомощия при вземането на решения, той обаче не винаги е бил готов да приеме нови правила, отразяващи отговорността и отчетността, свързани с неговата по-голяма роля. Избирателното спазване на някои правила за сметка на други води до намаляване на устойчивостта на основания на правила международен ред.

ЕС се е ангажирал да подкрепя **ефективното многостранно сътрудничество**, в което ООН заема централно място. Като постоянен член на Съвета за сигурност на ООН и ползвател на многостранната система, Китай носи отговорност да подкрепя трите стълба на ООН, а именно правата на човека, мира и сигурността и развитието.

Способността на ЕС и Китай да се **ангажират ефективно по отношение на правата на човека** ще бъде важна мярка за качеството на двустранните отношения. ЕС отчита напредъка на Китай по отношение на икономическите и социалните права. В други отношения обаче положението с правата на човека в Китай се

⁵ Наричано също „Сътрудничество между Китай и държавите от Централна и Източна Европа“.

влошава, особено в Синдзян, както и по отношение на гражданските и политическите права, което личи от продължаващите репресии срещу адвокати и защитници на правата на човека. Правата на човека на гражданите на ЕС и на тези на чужди държави трябва да бъдат защитени в Китай. Високата степен на автономност, залегнала в Основния закон на Хонконг, трябва да се спазва.

Споделените ангажименти и интерес на ЕС и Китай по отношение на устойчивото развитие в световен мащаб и Програмата до 2030 г. представляват възможности за по-тясно сътрудничество, включително в трети държави. Налице е истинска нужда от партньорство и от предоставяне на значителните ресурси, необходими за постигането на целите за устойчиво развитие. Предвид значителните инвестиции на Китай в партньорски държави, страната трябва да увеличи своя ангажимент като донор на официална помощ за развитие и партньор в рамките на многостранни форуми. В това отношение трябва да установим диалог, да търсим полезни взаимодействия и да се ангажираме допълнително с цел да се запази динамиката на изпълнение на целите за устойчиво развитие в трети държави.

Тъй като заедно държавите — членки на ЕС, са най-големият вносител в бюджета на ООН за поддържане на мира⁶, а Китай е следващия по големина след САЩ, следва да бъде установено какви са възможностите за обмен на оперативен опит в тази област.

Марка 1: ЕС ще засили сътрудничеството с Китай, за да бъде на висотата на общите отговорности по трите стълба на ООН, а именно правата на човека, мира и сигурността и развитието.

По отношение на изменението на климата Китай е едновременно най-големият източник на въглеродни емисии в света и най-големият инвеститор в сектора на възобновяемите източници на енергия. ЕС приветства ролята на Китай като един от основните преговарящи по Парижкото споразумение. Същевременно Китай изгражда захранвани с въглища електроцентрали в много държави, с което подкопава глобалните цели на Парижкото споразумение. Китай е стратегически партньор в областта на изменението на климата и прехода към чиста енергия, с когото трябва да продължим да развиваме крепки отношения предвид огромния размер на неговите емисии (около 27 % от общото количество), който продължава да расте. Нашето партньорство е от съществено значение за успеха на глобалните действия в областта на климата, прехода към чиста енергия и управлението на океаните. Ангажиментът на Китай да достигне най-високата стойност на своите емисии преди 2030 г. ще даде нов тласък на борбата с изменението на климата в съответствие с Парижкото споразумение и ще вдъхнови предприемането на действия в световен мащаб. Освен това ЕС и Китай трябва да засилят сътрудничеството си относно устойчивите финанси, за да насочват потоците от частни капитали към по-устойчива и неутрална по отношение на климата икономика.

Марка 2: За да се бори по-ефективно с изменението на климата, ЕС призовава Китай да достигне най-високата стойност на своите емисии преди 2030 г., в съответствие с целите на Парижкото споразумение.

⁶ За периода 2016—2018 г. общият дял на 28-те държави — членки на ЕС, за бюджета за поддържане на мира бе 31,96 %. Делът на Китай бе 10,24 %.

III. Ангажимент за международен мир, сигурност и устойчиво икономическо развитие

Китай е стратегически партньор на ЕС в усилията за справяне със световните и международните предизвикателства. Същевременно са налице опасения, свързани със сигурността, и различия по отношение на прилагането на международното право, осигуряването на добро управление и устойчивото икономическо развитие.

Китай има капацитета и отговорността да играе важна роля в **справянето с регионални предизвикателства, свързани със сигурността**. Например, участието и подкрепата на Китай за Съвместния всеобхватен план за действие за Иран бе важен фактор за осигуряване на споразумението на първо място, а понастоящем за гарантиране на пълното му и ефективно прилагане⁷. Координираните подходи на ЕС и Китай за борба с пиратството в Аденския залив и край бреговете на Африканския рог доведоха до нарастване на сигурността на корабоплаването в тези райони.

Продължаването на сътрудничеството е важно за подобряване на политическото доверие. Китай ще играе важна роля за гарантиране на премахването на ядреното оръжие в Корейската народнодемократична република. ЕС желае също така да работи заедно с Китай в подкрепа на мирния процес в Афганистан и за справяне с кризата с общността рохингия в Мианмар.

Претенциите на Китай в Южнокитайско море и отказът да приеме обвързващото арбитражно решение по линия на Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право се отразяват на международния правен ред и правят по-трудно преодоляването на напрежението, засягащо комуникацията по морските пътища, която е от жизненоважно значение за икономическите интереси на ЕС⁸. Това контрастира също така с исканията на Китай за представителство по въпросите, свързани с Арктика.

Нарастващата военна мощ на Китай заедно с цялостната му визия и амбиция да разполага с технологично най-напредналите военни сили до 2050 г. вече представляват проблем за сигурността за ЕС в краткосрочен до средносрочен план. Междусекторните хибридни заплахи, включително информационни кампании, и мащабните военни учения не само подкопават доверието, но също така застрашават сигурността на ЕС и трябва да бъдат разгледани в контекста на взаимоотношенията.

Марка 3: ЕС ще задълбочи ангажираността си с Китай по въпросите на мира и сигурността въз основа на положителното сътрудничество във връзка със Съвместния всеобхватен план за действие с Иран.

Стопанските и инвестиционните дейности на Китай в трети държави, включително в Западните Балкани, съседните на ЕС държави и Африка са многобройни. **Китайските инвестиции допринесоха за растежа на много приемащи икономики.** Същевременно тези инвестиции често **пренебрегват социално-икономическата и финансовата устойчивост** и може да доведат до високо равнище на задлъжнялост и прехвърляне на контрола на стратегически активи и

⁷ Това включва съвместното председателство на работната група по проекта за модернизирание на Арак и усилията за запазване на ползите от премахването на санкциите.

⁸ Вж. декларацията от 15 юли 2016 г. на върховния представител от името на ЕС във връзка с решението, постановено от Арбитражния съд по спора между Република Филипини и Китайската народна република.

ресурси. Това подкопава усилията за насърчаване на доброто социално и икономическо управление и най-вече върховенството на закона и правата на човека.

Освен това европейските предприятия се сблъскват с липсата на равнопоставеност при конкуренцията на пазарите на трети държави с китайски предприятия, които се ползват от достъп до държавно гарантирани заеми и експортни кредити при преференциални условия и прилагат различни корпоративни и трудови стандарти.

В този контекст ЕС трябва да продължи да насърчава в партньорство с трети държави и още по-решително **стабилността, устойчивото икономическо развитие и осигуряването на добро управление**. В региони с приоритетно значение за ЕС, като Африка, повишеното международно присъствие на Китай може да отвори големи възможности за тристранно сътрудничество и положително взаимодействие, когато присъствието е предопределено от търсенето и е основано на взаимни интереси и разбирателство. ЕС ще насърчава Китай да увеличи прозрачността и устойчивостта на дълга си чрез прилагането на оперативните насоки на Г-20 относно устойчивото финансиране и ще подкрепя продължаващите усилия на Парижкия клуб за включването на кредитори от бързо развиващи се пазари.

В Западните Балкани и в съседните на ЕС държави ЕС има жизненоважен интерес от по-ефективното прилагане на своите политики за разширяване и за съседство, по-точно с цел подобряване на устойчивостта на своите партньори и гарантиране на пълно зачитане на ценностите, нормите и стандартите на ЕС, най-вече в ключови области, като върховенството на закона, обществените поръчки, околната среда, енергетиката, инфраструктурата и конкуренцията. Това включва пълно прилагане на правнообвързващите международни споразумения⁹ и отдаване на приоритет на съответните преговорни глави в процеса на разширяване с цел насочване на реформите по по-решителен начин.

С цел финансово подпомагане на целите на ЕС и насърчаване на инвестициите в частния сектор е необходимо **бързо постигане на съгласие по инструментите за външна дейност от следващата многогодишна финансова рамка**. Това включва Инструмента за предприсъединителна помощ¹⁰ и Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество с неговия Европейски фонд за устойчиво развитие⁺, и по-специално на предвидените инвестиционни гаранции (60 милиарда евро)¹¹.

Стратегията на ЕС за свързване на Европа и Азия¹² предоставя ясна рамка за твърд ангажимент с нашите партньори, позволяваща на Съюза да търси полезни взаимодействия между ЕС и трети държави, включително с Китай, в секторите на транспорта, енергетиката и цифровата свързаност, въз основа на международни норми и стандарти. Основните принципи на ангажимента на ЕС относно свързаността са

⁹ Като например споразумения за стабилизиране и споразумения за асоцииране/задълбочени и всеобхватни споразумения за свободна търговия.

¹⁰ Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП III) (COM(2018) 465 final, 14.6.2018 г.).

¹¹ Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество (COM(2018) 460 final, 14.6.2018 г.).

¹² Съвместно съобщение до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет, Комитета на регионите и Европейската инвестиционна банка „Свързване на Европа и Азия — основни елементи за стратегия на ЕС“ (JOIN(2018) 31, 19.9.2018 г.).

финансовата, екологичната и социалната устойчивост, прозрачността, отворените пазари за възлагане на обществени поръчки и еднаквите условия на конкуренция.

Платформата за свързаност между ЕС и Китай представлява първа възможност за укрепване на сътрудничеството и работата по реципрочен и прозрачен начин и следва да бъде разширена. Целта ѝ е насърчаването на устойчиви транспортни коридори въз основа на принципите на политиката за трансевропейските транспортни мрежи. Предстоящото започване на проучване относно железопътни коридори между ЕС и Китай е пример за възможността за създаването на полезни взаимодействия с политиката за трансевропейската транспортна мрежа¹³.

Мярка 4: За да защити своя интерес от стабилност, устойчиво икономическо развитие и добро управление в държавите партньори, ЕС ще прилага по-твърдо съществуващите двустранни споразумения и финансови инструменти и ще работи с Китай в посока на това той да следва същите принципи рамките на прилагането на стратегията на ЕС за свързване на Европа и Азия.

IV. Постигане по-балансиран и реципрочен търговски икономически отношения

ЕС и Китай са стратегически пазари един за друг, като търговският обмен помежду им възлиза средно на над 1 милиарда евро на ден. Нарастващият вътрешен пазар и икономическа тежест на Китай създават значителни възможности. Китай все повече се превръща в стратегически конкурент за ЕС, но същевременно там липсва реципрочност по отношение на достъпа до пазара и той не поддържа еднакви условия на конкуренция. Нарастващата икономическа тежест на Китай води до увеличаване на риска за световната икономика от отрицателни последици поради нарушения в китайската икономическа система и от възможен внезапен икономически спад. Затова подходът на ЕС към Китай трябва да взема предвид променящия се характер на китайската икономика.

Проактивните и държавно управлявани промишлени и икономически политики на Китай, като например „Произведено в Китай 2025 г.“¹⁴, имат за цел създаването на национални първенци и подпомагането им да станат световни лидери в стратегически високотехнологични сектори. **Китай защитава своите вътрешни пазари** в полза на своите първенци, като ги предпазва от конкуренцията чрез изборително отваряне на пазара, налагането на лицензи и други инвестиционни ограничения; значителни субсидии както за държавните, така и за частните дружества; затваряне на пазара си на обществени поръчки; изисквания за локализиране, включително за данните; предоставяне на предимства на вътрешните оператори при защитата и упражняването на правата на интелектуална собственост и други вътрешни закони; и ограничаване на достъпа на чуждестранните дружества до държавно финансирани програми. Операторите от ЕС трябва да изпълняват обременяващи изисквания като предпоставка за

¹³ Регламент (ЕС) № 1315/2013 относно насоките на Съюза за развитието на трансевропейската транспортна мрежа (ОВ L 348, 20.12.2013 г., стр. 1).

¹⁴ Насърчаване на сектори като промишлеността на авангардните информационни технологии, машините и роботиката, авиокосмическото и въздухоплавателното оборудване, корабното машиностроене и високотехнологичните кораби, авангардното железопътно оборудване, енергоспестяващите превозни средства и енергията от възобновяеми източници, селскостопанската техника и оборудване, новите материали, биофармацевтичните продукти и медицинските продукти с висока производителност. Вж.: 中国制造2025 („Произведено в Китай 2025 г.“), Държавен съвет, 8 май 2015 г.

достъп до китайския пазар, като например създаването на съвместни предприятия с местни дружества или прехвърлянето на ключови технологии на китайските партньори. Един от секторите, където **липсата на реципрочност по отношение на достъпа до пазара** е особено изострена, са финансовите услуги. Докато китайските *финансово-технологични дружества* и дружества за онлайн плащания, доставчици на кредитни карти, банки и застрахователи разширяват своето присъствие в ЕС, на европейските оператори се отказва достъп до китайския пазар.

Като се има предвид мащабът на нашите търговски и инвестиционни връзки, важно е да **установим по-балансиран и реципрочни икономически отношения**.

Това може да бъде постигнато по няколко различни начина: като действаме съвместно с Китай в рамките на международните форуми за осъвременяване на правилата и като постигнем решителен напредък в двустранните преговори, но също като използваме такива средства, като например наскоро модернизирани и укрепени инструменти за търговска защита.

Световната търговска организация е крайъгълният камък на многостранната търговска система, но правилата ѝ трябва да бъдат модернизирани и някои пропуски трябва да бъдат попълнени, за да се осигурят еднакви условия на конкуренция и да се премахнат нелоялните практики, прилагани от Китай. Китай следва да се ангажира конструктивно в тези усилия, включително в рамките на съвместната работна група за реформа на Световната търговска организация, създадена по време на срещата на върха между ЕС и Китай през 2018 г. Основен приоритет в това отношение — и показател за ангажимента на Китай — е започването на преговори за по-строга дисциплина при субсидиите за промишлеността. Напредъкът в посока на премахване на принудителните трансфери на технологии също ще бъде от решаващо значение.

Преговорите за **всеобхватно споразумение за инвестиции** продължават от 2013 г. То ще бъде ключов инструмент за възстановяване на баланса в инвестиционните отношения и за гарантиране на справедливо и равно третиране на дружествата от ЕС, развиващи дейност в Китай, както и за осигуряване на правна сигурност за китайските дружества в рамките на единния пазар. Двете страни следва да постигнат значителен напредък в преговорите през 2019 г. с цел сключването на амбициозно споразумение през 2020 г.

Подписването на **двустранното споразумение между ЕС и Китай за авиационна безопасност през идните седмици** ще даде тласък на търговията с въздухоплавателни средства и свързани с тях продукти и ще осигури най-високото равнище на безопасност на въздухоплаването.

Бързото приключване на преговорите по **споразумението за географските означения** ще бъде от ключово значение за осигуряване на взаимно признаване на географските означения на пазара на другата държава.

Износът на селскостопански и хранителни продукти на ЕС в Китай е подложен на дискриминационни, непредвидими и обременителни процедури, прекалено забавяне и решения, които не се основават на научни данни. Освен текущите преговори Комисията ще обсъди с държавите членки настоящите процедури, като целта ѝ е преговорите да се водят при наличието на единна позиция. Китай следва да третира ЕС като единен субект за износа на селскостопански продукти и на храни, като същевременно прилага принципа на райониране.

Всичко, посочено по-горе, ще демонстрира ангажимента на Китай за взаимноизгодни икономически отношения.

Мярка 5: За да постигне по-балансиран и реципрочен икономически отношения, ЕС призовава Китай да изпълни съществуващите съвместни ангажименти. Това включва реформиране на Световната търговска организация, по-специално във връзка със субсидиите и принудителните трансфери на технологии, и сключването на двустранни споразумения за инвестиции до 2020 г., за географските означения в кратки срокове, а за авиационната безопасност през идните седмици.

ЕС има отворен пазар за обществени поръчки, който е най-големият в света. В същото време предприятията от ЕС често се сблъскват с трудности при достъпа до възможности за участие в обществени поръчки на китайския пазар, както на други чуждестранни пазари, особено в секторите, в които дружествата от ЕС са силно конкурентоспособни (напр. транспортно оборудване, далекосъобщения, електроенергия, медицинско оборудване и строителни услуги). Тази **протекционистична тенденция се засилва.**

Преработеното предложение на Комисията за нормативен акт за международните обществени поръчки¹⁵ беше представено на Европейския парламент и на Съвета през януари 2016 г. Този регламент би спомогнал за това ЕС да упражнява по-голямо влияние в преговорите за реципрочност и отваряне на пазара, с което ще бъдат открити нови възможности за предприятията от ЕС.

Мярка 6: За да насърчи реципрочността и отварянето на възможностите за участие в обществени поръчки в Китай, Европейският парламент и Съветът следва да приемат нормативния акт за международните обществени поръчки преди края на 2019 г.

V. Засилване на конкурентоспособността на Съюза и осигуряване на еднакви условия на конкуренция

ЕС има нужда от проактивен подход за укрепване на икономическата си конкурентоспособност и осигуряване на еднакви условия на конкуренция. Той ще продължи да предприема конкретни мерки за укрепване на единния пазар, в това число на способността си да насочва инвестициите там, където има стратегически интереси на ЕС.

Създаването на **единен пазар за обществени поръчки** е едно от основните постижения на вътрешния пазар. Публикуването на покани за участие в търгове в целия ЕС осигурява прозрачност и създава възможности за предприятията в целия ЕС. По-последователното прилагане на правилата ще осигури качество и сигурност на всички етапи от процеса, икономическа ефективност и устойчивост на проектите. Като се има предвид, че съществена част от публичните инвестиции в икономиката на ЕС идва по линия на обществените поръчки (2 трилиона евро годишно, което представлява 14 % от БВП на ЕС), наличието на по-стратегически подход може да окаже силно въздействие.

Следователно, като **отражение на това, че пазарите за обществени поръчки все по-често имат световно измерение**, наличието на по-стратегически подход към

¹⁵ Изменено предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно достъпа на стоки и услуги от трети държави до вътрешния пазар на обществени поръчки на Съюза и за определяне на процедурите за подпомагане на преговорите относно достъпа на съюзни стоки и услуги до пазарите на обществени поръчки на трети държави (COM(2016) 34 final, 29.1.2019 г.).

уредбата на ЕС на обществените поръчки би допринесло за установяване и преодоляване на пречките и слабостите, които понастоящем на практика не позволяват да има еднакви условия на конкуренция. Например, правилата биха могли да бъдат преразгледани или тяхното прилагане затегнато, за да се гарантира, че процедурите за възлагане на обществени поръчки, провеждани в ЕС въз основа на международни споразумения¹⁶, спазват принципите на прозрачност и равно третиране, залегнали в Договора. Освен това обществените поръчки по проекти, които се ползват от финансиране от ЕС, би трябвало да гарантират високо равнище на качество, сигурност, устойчивост и социална отговорност.

Освен това Комисията ще публикува насоки относно правната уредба на участието на чуждестранни оференти и стоки на пазара на ЕС, като бъдат взети предвид правилата на ЕС и международните правила относно обществените поръчки, включително относно необичайно ниските оферти, както и зачитането на нормите за сигурност, трудовите и екологичните норми, както и правилата за държавната помощ.

Мярка 7: За да гарантира, че се вземат предвид не само цената, но и строгостта на трудовите и екологичните норми, Комисията ще публикува до средата на 2019 г. насоки относно участието на чуждестранните оференти и стоки на пазара на ЕС за обществени поръчки. Комисията, съвместно с държавите членки, ще направи преглед на прилагането на настоящата уредба, за да открие евентуални недостатъци преди края на 2019 г.

Инструментите на политиката на ЕС не се справят напълно с последиците за вътрешния пазар на ЕС от субсидиите, предоставяни от чуждестранни правителства. Инструментите на политиката на ЕС в областта на конкуренцията се прилагат без разграничение за всички икономически оператори, независимо от тяхната държава на произход. Правилата на ЕС за държавната помощ обхващат само помощта, предоставяна от държавите членки. Освен това контролът на ЕС върху сливанията не позволява на Комисията да се намесва, за да попречи на придобиване на европейско дружество единствено на основание, че купувачът се е възползвал от чуждестранни субсидии. Инструментите за търговска защита противодействат на субсидии, които влияят на цената на продуктите, внасяни в ЕС. Тези инструменти обаче не обхващат всички потенциални последици от нелоялните практики на субсидиране или подкрепа от трети държави.

За да се попълни този пропуск, е необходимо да се установи по какъв начин ЕС би могъл да се справи надлежно с нарушаващите конкуренцията последици от собствеността на чужди държави и държавното финансиране на чуждестранни дружества на вътрешния пазар на ЕС.

Мярка 8: За да се справи напълно с последиците от собствеността на чужди държави и държавното финансиране, Комисията ще установи преди края на 2019 г. как да се попълнят съществуващите пропуски в законодателството на ЕС.

¹⁶ Съгласно действащите в момента правила проектите с трети държави се изпълняват чрез международни споразумения. По силата на такива споразумения страните могат да договарят специални правила за възлагането на обществени поръчки. В такъв случай инструментите на ЕС в областта на обществените поръчки не се прилагат, но подобни специални правила за обществените поръчки трябва да са съобразени с основните принципи на прозрачност и равно третиране, залегнали в Договора.

В контекста на обновената стратегия за индустриалната политика¹⁷ ЕС следва да **насърчава трансграничното промишлено сътрудничество, със силни европейски предприятия, около стратегическите вериги за създаване на стойност**, които са от ключово значение за промишлената конкурентоспособност и стратегическата автономност на ЕС. Работата на Стратегическия форум за важни проекти от общоевропейски интерес следва да има водеща роля, каквато играе колективното изпълнение на инициативи, като наскоро договорения координиран план за действие на ЕС за изкуствения интелект¹⁸ и проекта за Европейски алианс за акумулаторните батерии¹⁹.

Въз основа на **Европейската стратегия за изкуствения интелект**²⁰ в **Координирания план** се предвиждат редица оперативни мерки, чиято цел е да се постигне максимално въздействие от инвестициите и да се способства за това Европа да се превърне във водещ световен регион за разработването и внедряването на авангарден, етичен и сигурен изкуствен интелект. Тези съвместни мерки се съсредоточени по-специално върху увеличаването на инвестициите, осигуряването на достъп до повече данни, насърчаването на талантите и изграждането на доверие. Такова по-тясно и по-ефикасно сътрудничество е от съществено значение за прилагането на основания на ценности подход на ЕС за ориентиран към човека и надежден изкуствен интелект, като това е главното условие за приемането му от широката общественост.

Стратегическият план за действие в сектора на акумулаторните батерии, приет през май 2018 г., има за цел създаването на конкурентоспособна, устойчива и иновативна „екосистема“ за акумулаторните батерии в Европа, която да обхваща цялата верига за създаване на стойност. Акумулаторните батерии са основополагащи за съхраняването на енергията и екологосъобразната мобилност и ще бъдат от стратегическо значение за модернизиранията на промишлеността на ЕС. Особено внимание се обръща на надеждното снабдяване със суровини и достъпа до редкоземни метали.

С цел осигуряване на дългосрочната конкурентоспособност на икономическите оператори от ЕС, включително в сфери, в които предприятията от ЕС нямат реципрочен достъп до пазара, ЕС се нуждае от **амбициозна програма „Хоризонт Европа“**²¹, **отворена за трети държави и международни организации, за да остане на челно място в света в областта на научните изследвания и**

¹⁷ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет, Комитета на регионите и Европейската инвестиционна банка „Инвестиране в интелигентна, иновационна и устойчива промишленост — Обновена стратегия на ЕС за индустриалната политика“ (COM(2017) 479 final, 13.9.2017 г.).

¹⁸ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Координиран план за изкуствения интелект“ (COM(2018) 795 final, 7.12.2018 г.).

¹⁹ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Европа в движение — Устойчива мобилност за Европа: безопасна, свързана, екологосъобразна“, Приложение 2 „Стратегически план за действие в сектора на акумулаторните батерии“ (COM(2018) 293 final, 17.5.2018 г.).

²⁰ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Изкуствен интелект за Европа“ (COM(2018) 237 final, 25.4.2018 г.).

²¹ Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“ и за определяне на нейните правила за участие и разпространение на резултатите (COM(2018) 435 final, 7.6.2018 г.).

иновациите. Тя следва също така да включва ясни правила относно използването на резултатите и да допуска ефективен реципрочен достъп до финансирането на научноизследователската и развойната дейност.

Комисията призовава Европейския парламент и Съвета бързо да постигнат съгласие по програма „Хоризонт Европа“.

VI. Увеличаване на сигурността на критичната инфраструктура и на технологичната база

Чуждестранните инвестиции в стратегически сектори, придобиването на критични активи, технологии и инфраструктура в ЕС, участието в определянето на стандартите в ЕС и доставката на оборудване от критично значение могат да представляват риск за сигурността на ЕС. Това е особено вярно за критичната инфраструктура, като например мрежите от пето поколение (5G мрежите), които ще бъдат от съществено значение за нашето бъдеще и трябва да бъдат напълно защитени.

5G мрежите ще бъдат бъдещия гръбначен стълб на нашите общества и икономики, като свързват милиарди предмети и системи, включително чувствителни системи за информационни и комуникационни технологии в критични сектори. Всяка уязвимост в 5G мрежите би могла да се използва, за да се компрометират такива системи и цифрова инфраструктура, като с това потенциално бъдат нанесени сериозни вреди. Набор от инструменти на ЕС, включително Директивата за мрежова и информационна сигурност²², наскоро одобрения Акт за киберсигурността²³ и Европейския кодекс за електронните съобщения²⁴, ще позволят да бъде засилено сътрудничеството при справянето с кибератаките и ще даде възможност на ЕС да действа колективно, за да защити своята икономика и общество.

След Европейския съвет Комисията ще приеме препоръка за общ подход на ЕС към рисковете за сигурността на 5G мрежите, въз основа на съгласувани на равнище ЕС мерки за оценка на риска и за управление на риска, ефективно сътрудничество и рамка за обмен на информация, както и на съвместна ситуационна осведоменост на ЕС, обхващаща комуникационните мрежи от критично значение.

Освен това на 8 март 2019 г. Комисията и върховният представител предложиха **създаването на режим на хоризонтални санкции за противодействие на кибератаките.** Предложеният режим има действие за целия свят и ще позволи на ЕС да реагира гъвкаво, независимо от мястото, от което идват кибератаките, и независимо от това, дали те се извършват от държавни или недържавни субекти. Този режим на санкции, ако бъде приет, ще позволи на Съюза да реагира на кибератаките със „значително въздействие“, които застрашават целостта и сигурността на ЕС, на неговите държави членки и на техните граждани.

²² Директива (ЕС) 2016/1148 на Европейския парламент и на Съвета от 6 юли 2016 г. относно мерки за високо общо ниво на сигурност на мрежите и информационните системи в Съюза (ОВ L 194, 19.7.2016 г., стр. 1).

²³ Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно ENISA — Агенцията на ЕС за киберсигурност, и за отмяна на Регламент (ЕС) № 526/2013, както и относно сертифицирането на киберсигурността на информационните и комуникационните технологии („Акт за киберсигурността“) (COM (2017) 477 final, 13.9.2017 г.).

²⁴ Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения (ОВ L 321, 17.12.2018 г., стр. 36).

ЕС ще подкрепя многостранните усилия, особено в контекста на Г-20, за насърчаване на свободното и сигурно движение на данни въз основа на силна защита на неприкосновеността на личните данни.

Мярка 9: За да се защити срещу потенциални сериозни последици за сигурността на критичната цифрова инфраструктура, е необходим общ за ЕС подход към сигурността на 5G мрежите. За да даде тласък на тази инициатива, след Европейския съвет Европейската комисия ще изготви препоръка.

Новият Регламент за **създаване на рамка за скрининг на преките чуждестранни инвестиции** ще влезе в сила през април 2019 г. и ще се прилага изцяло от ноември 2020 г.²⁵ Той ще предостави мощен инструмент за откриване и повишаване на осведомеността за чуждестранните инвестиции в критични активи, технологии и инфраструктура. Освен това той ще позволи колективното установяване и справянето със свързани със сигурността и обществения ред заплахи, произтичащи от придобивания в чувствителни сектори.

Държавите членки следва да използват периода между влизането в сила и началото на прилагането на Регламента, за да направят необходимите промени в своите национални вътрешни практики и законодателство и да създадат административните структури, за да се осигури ефективно сътрудничество на равнище ЕС с Комисията в съответствие с установените механизми.

Мярка 10: За да открие и повиши осведомеността за рисковете за сигурността, породени от чуждестранните инвестиции в критични активи, технологии и инфраструктура, държавите членки следва да осигурят бързо, пълно и ефективно прилагане на Регламента относно скрининга на преките чуждестранни инвестиции.

Правилата на ЕС в областта на **контрола на износа на изделия с двойна употреба** позволяват на Съюза да следи износа на ключови технологии и да го проверява при опасения във връзка със сигурността. В предложението на Комисията за модернизиране на Регламента за контрол на износа²⁶ са включени киберсигурността и технологиите за наблюдение. Регламентът ще подобри способността на ЕС да се адаптира към променящите се рискове за сигурността и бързото технологично развитие и да ги смекчава.

Комисията призовава Европейския парламент и Съвета да приемат **модернизираните правила на ЕС за контрол на износа възможно най-бързо.**

VII. Заключение

Комисията и върховният представител **призовават Европейския съвет да подкрепи следните мерки.**

Мярка 1: ЕС ще засили сътрудничеството си с Китай, за да бъде на висотата на общите отговорности по трите стълба на ООН, а именно правата на човека, мира и сигурността и развитието.

²⁵ [Регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на рамка за скрининг на преки чуждестранни инвестиции в Европейския съюз](#) (все още не е публикуван в Официален вестник).

²⁶ Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за въвеждане на режим на Съюза за контрол на износа, трансфера, брокерската дейност, техническата помощ и транзита на изделия с двойна употреба (преработен) (COM(2016) 616 final, 28.9.2016 г.).

Мярка 2: За да се бори по-ефективно с изменението на климата, ЕС призовава Китай да достигне най-високата стойност на своите емисии преди 2030 г., в съответствие с целите на Парижкото споразумение.

Мярка 3: ЕС ще задълбочи ангажираността си с Китай по въпросите на мира и сигурността въз основа на положителното сътрудничество във връзка със Съвместния всеобхватен план за действие с Иран.

Мярка 4: За да защити своя интерес от стабилност, устойчиво икономическо развитие и добро управление в държавите партньори, ЕС ще прилага по-твърдо съществуващите двустранни споразумения и финансови инструменти и ще работи с Китай в посока на това той да следва същите принципи рамките на прилагането на стратегията на ЕС за свързване на Европа и Азия.

Мярка 5: За да постигне по-балансиран и реципрочен икономически отношения, ЕС призовава Китай да изпълни съществуващите съвместни ангажименти. Това включва реформиране на Световната търговска организация, по-специално във връзка със субсидиите и принудителните трансфери на технологии, и сключването на двустранни споразумения за инвестиции до 2020 г., за географските означения в кратки срокове, а за авиационната безопасност през идните седмици.

Мярка 6: За да насърчи реципрочността и отварянето на възможностите за участие в обществени поръчки в Китай, Европейският парламент и Съветът следва да приемат нормативния акт за международните обществени поръчки преди края на 2019 г.

Мярка 7: За да гарантира, че се вземат предвид не само цената, но и строгостта на трудовите и екологичните норми, Комисията ще публикува до средата на 2019 г. насоки относно участието на чуждестранните оференти и стоки на пазара на ЕС за обществени поръчки. Комисията, съвместно с държавите членки, ще направи преглед на прилагането на настоящата уредба, за да открие евентуални пропуски преди края на 2019 г.

Мярка 8: За да се справи напълно с последиците от собствеността на чужди държави и държавното финансиране, Комисията ще установи преди края на 2019 г. как да се попълнят съществуващите пропуски в законодателството на ЕС.

Мярка 9: За да се защити срещу потенциални сериозни последици за сигурността на критичната цифрова инфраструктура, е необходим общ за ЕС подход към сигурността на 5G мрежите. За да даде тласък на тази инициатива, след Европейския съвет Европейската комисия ще изготви препоръка.

Мярка 10: За да открие и повиши осведомеността за рисковете за сигурността, породени от чуждестранните инвестиции в критични активи, технологии и инфраструктура, държавите членки следва да осигурят бързо, пълно и ефективно прилагане на Регламента относно скрининга на преките чуждестранни инвестиции.